

[Aksel Larsen.]

fastslår, at man skal støtte hinanden i arbejdet på at bevare det kapitalistiske system. Flertallet af de lande, der har til hensigt, eller hvis regeringer har til hensigt, at slutte sig til Atlantpagten, har jo i forvejen fået deres politiske uafhængighed ikke blot truet, men yderst begrænset gennem økonomiske og politiske indgreb fra Amerikas Forenede Staters regerings side. Skal de nu yderligere have militæralliance med USA, kan man vanskeligt få det ud af artikel 4, at den skal bruges til at skaffe de pågældende lande — hvortil Danmark desværre hører — deres uafhængighed igen.

I artikel 5 siges det, at et væbnet angreb mod en eller flere af pagtdeltagerne i Europa eller Nordamerika skal betragtes som et angreb mod dem alle. Nordamerika kan naturligvis blive angrebet fra øst, men kan vel også blive angrebet fra vest såvel som fra sydvest og fra sydøst. Men Danmark er altså forpligtet til aktion også i tilfælde af krigshandlinger, lad os sige på Nordamerikas sydvestkyst.

Det er hævdet af den højtærede udenrigsminister, at artikel 5 egentlig slet ikke pålægger deltagerlandene nogen som helst pligter, for de skal hver for sig og i forståelse med de øvrige deltagerlande tage sådanne skridt, som hvert af dem anser for nødvendige i tilfælde af, at der finder det, man kalder et væbnet angreb, sted. Udenrigsministerens fortolkning er naturligvis ikke rigtig. For det første står der, at deltagerlandene *skal* straks tage sådanne skridt; dette kan ikke på nogen måde fortolkes derhen, at de straks skal undlade at tage sådanne skridt, hvis det passer dem. Endvidere er der i artikel 9 tale om et råd og en forsvarskomité, som sikkert nok skal bestemme, hvilke skridt der skal tages, og endelig foreligger der, som jeg dokumenterede i går, og som jeg ikke ved om jeg kan gøre mig håb om at høre en udenrigsministeriel udtalelse om i dag, det amerikanske udenrigsministeriums hvidbog af 20. marts, hvori det udtrykkelig siges — jeg beder om tilladelse til at citere —

„Atlantpagten er beregnet på at garantere, at der i tilfælde af en sådan krig vil blive oprettet et koordineret forsvar, i hvilket alle medlemsstaters militære styrker og militære po-

tentiel vil blive indbefattet i en fælles strategisk plan.“

Det amerikanske udenrigsministerium fortolker altså artikel 5 sammenholdt med artikel 9 sådan, at i tilfælde af en sådan krig, som man forudser i pagten, er pagten beregnet på at garantere, at der vil blive oprettet et koordineret forsvar, i hvilket alle medlemsstaters militære styrker og militære potentialer sættes ind.

Det er rene ord for dollar'en, og jeg synes, at når det amerikanske udenrigsministerium, som dog vistnok har lidt større indflydelse end det danske og vil få adskilligt større indflydelse i pagten og i deltagerlandenes organer, siger, at sådan skal disse artikler forstås, må man holde op med snakken om, at i tilfælde af en konflikt er det os selv, der fuldkommen selvstændigt og ud fra vort eget frie skøn bestemmer, hvad vi vil gøre, og om vi overhovedet vil gøre noget.

I artikel 6 defineres, hvad der skal forstås ved et væbnet angreb, det, som altså ifølge det amerikanske udenrigsministeriums hvidbog skal imødegås af *alle* medlemsstaters militære styrker i et koordineret forsvar. Der siges, at ved et væbnet angreb skal der forstås

„et væbnet angreb på en hvilken som helst af deltagernes territorium i Europa eller Nordamerika, på Frankrigs algeriske departementer, på enhver af deltagernes besættelsesstyrker i Europa, på sådanne øer, som er underlagt nogen deltagers statsmyndighed i det nordatlantiske område nord for Krebsens Venedekreds, eller mod nogen af deltagernes skibe eller flyvemaskiner, som befinder sig i dette område“.

Der skal altså ikke så forfærdelig meget til, før forpligtelserne i henhold til pagtens artikel 5 sammenholdt med artikel 9 træder i kraft.

Den højtærede udenrigsminister har sagt, at ikke alle episoder behøver at føre til krig. Det ved vi. Episoder fører til krig, hvis den eller de, der er inddraget i dem, ønsker, at de skal føre til krig. Episoden i Sarajevo førte til den første verdenskrig, til trods for at det er tvivlsomt, om det havde været nødvendigt. Den havde ikke behøvet at være krigsårsag, medmindre visse magter ønskede at benytte den som et velkomment påskud. Jeg har i går nævnt en anden episode, epi-